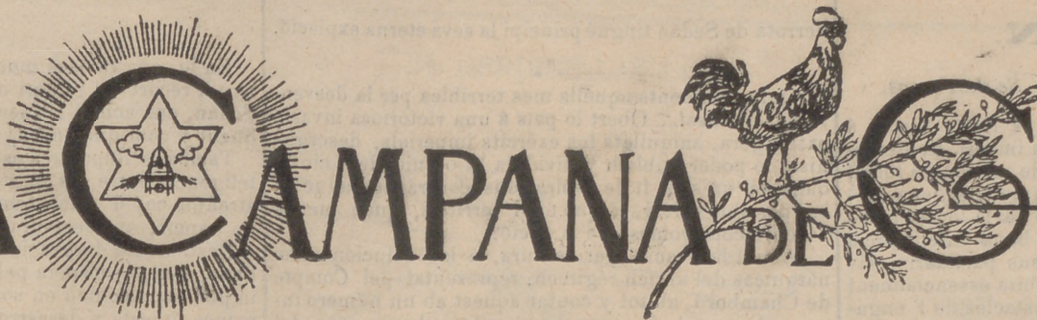

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

Aquest número 10 céntims de pesseta per tot Espanya

Fora d' Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mítj, 20, botiga, BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de BARCELONA cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

LA LLIBERTAT INDIGNADA (per M. MOLINÉ)

¡Lladres y porchs, anéu, que no sou dignes de que la Llibertat vos ilumini!

SEDÁN

Se dan casos.

DROP de vint anys havia durat a Fransa lo segon imperi. Sobrevingut per efecte de un cop de forsa, realisat en dany de la segona República, que no havia lograt establir la deguda bona inteligencia entre tots los seus partidaris, alguns dels quals se separaren de l'òrbita essencialment política, anantse a estrellar en los obstacles de l'enganyosa utopia, l'imperi s'erigí poderós, prometent al país molta prosperitat, molta ventura y molta gloria.

En efecte: la Fransa de moment prospera. Sos interessos materials adquiriren un grau de desenvolupament considerable. Y l'espasa del Emperador, quan las qüestions de Orient y de Italia gravità ab pés decisiu en la balansa dels destins d'Europa.

Però sota la capa de aquell esplendor extern, la gangrena de la immoralitat anava treballant. La llibertat política vulnerada ó desconeguda; los drets democràtics sofisticats ó escarnits; y en cambi l'predomini exclusiu de un poder personal rodejat de ignobles oligarquias, que no permetian la lliure expansió del sanities esperit popular, totas aqueixas causas havian de produhir tart ó d'hora un pavorós desastre. Ja durava massa aquell estancament de poder polítich perque no's produhissen ab las fermentacions consegüents, inevitables germens de podridura.

Podrida estava la Fransa imperial, quan se veje obligada á batres ab la Prusia y demés estats de la Confederació germànica. L'imperi accepta la guerra, buscant en un nou èxit militar, una prolongació del seu domini. Lo país casi en massa's posá al costat del Emperador. L'honra de la patria estava compromesa, y quan l'honra de la patria parla, cal acallar totas las passions.

Malgrat els que plens de patriòtic entusiasm, cridavan ab frenesí: «¡A Berlín! ¡A Berlín!», prompte s'hagué de veure que aquell exèrcit de las victorias de Crimea y de Italia, era impotent per resistir l'avalancha germànica. Mal organisa, pitjor dirigit, víctima de la rapacitat de alguns negociants de mala lley protegits del imperi, qu'en lloch de atendre á las necessitats del exèrcit, se dedicavan sols á enriqueirse á expensas del país, no estava á despit del valor personal de las tropas, en condicions de batres ab un enemich que contava sobre tot ab una gran forsa de organizació.

Y vingueren, ab espantosa rapidés, desastres y mes desastres, que en breu se vejeren coronats per la gran desfeta de Sedán.

L'imperi, culpable de tants errors, de tantas imprevisiones, de la dilapidació de la fortuna pública y de l'enervament criminal de l'energia de la nació, hagué de purgar en un sol dia totas las sevas culpas. En la

derrota de Sedán tingué principi la seva eterna expiació.

¡Quins moments aquells mes terribles per la desventura Fransa!... Obert lo país á una victoriosa invasió extrangera, aniquilats los exèrcits imperials, desorganisa lo poder públich y dividida la opinió dels ciutadans, en un sens fi de aspiracions contraposadas ¿com era possible salvar, ja que no l'territori, quan menos l'honra compromesa de la nació?

¿Acudí la Fransa, per ventura, á las solucions monárquicas del antich règimen, representat pel Comte de Chambord, ab tot y contar aquest ab un número inmens de partidaris escampats per totas las regions del país? ¿S'encomaná á la direcció de la monarquia constitucional vinculada en la familia de Orléans? Tant s'hauria valgut procedir aixís com voler remedijs una causa de mort y de ruina ab una nova infecció de poder personal, tant mortal y ruinoso com lo mateix imperi.

La Fransa, en tan crítichs instants, desdenyá tota solució monárquica, resolta á no refiar-se mes que de sí mateixa. Per aquests extrems de perill son las solucions republicanas de carácter nacional.

Veritat es que l'partit republicá francés, estava en aquella ocasió fundament dividit. Molts de sos vells partidaris s'havian deixat afalagar per l'imperi, que ls omplia de favors á cambi de sas apostassias. Una gran part del poble vejetava entregat al desengany y al escepticisme. Las masses s'allunyavan de las urnas electorals sistemàticament. Hi havia partidaris acèrrims de las mes extremadas solucions revolucionarias, que no obstant no sabian donar un pas fora del terreno de las aspiracions platónicas; y partidaris de utilisar contra l'imperi, tots los medis, inclús la llyta electoral y la representació parlamentaria. Aquests últims se veyan insultats pels primers. Comparsas del imperi: era l'investiva menos cruel que ls dirigían els seus rivals.

Y no obstant, quan l'imperi s'ensorrá, aquell petit núcleo de comparsas, se convertiren en las primeras figuras de la naixent República, y en la mes ferma y digna representació de la patria, lluytant fins al últim extrem, contra una formidable invasió extrangera.

Y ja que no tingueren la satisfacció de derrotar á Alemania, tingueren quan menos la fortuna, de assentar sobre solits fonaments lo gran edifici de una República essencialment nacional, que á forsa de táctica, de prudencia, d'energia, y de patriotisme, ha regenerat completament á aquella nació que tothom mirava poch menos que perduda, ha anat desentente de tots los seus enemichs que perturbavan lo país, y ha lograt donar fins ara vintivuyt anys d'estabilitat á unas institucions que ja semblan de tot punt indestructibles, y que son segur amparo de la pau y del progrés de un poble, cada dia mes respectable y al mateix temps mes respectat.

LAS NOSTRAS AMIGAS

Las grans potencias están reunidas per tractar del conflicte hispano-america.

Inglaterra, Alemania, Russia, Austria, Italia y Fransa: no hi ha presidència, perque lo mateix que ls cómichs de contracta totas volen ser primers actors y directores d'escena.

Fransa pren la paraula:

—La meva vehina Espanya—diu—està passant un hora terrible. Té lladres á la vista y li exigeixen que ls hi obri las portas de Cuba per entrarhi á robar impunement. Y ja veuréu com després del robo, serán encare ls lladres prou barruts per exigirli que ls hi dongui las gracias, per haverli tret un pes de sobre. ¿No podriam fer alguna cosa per evitar aquest escàndol?

Austria respón:

—Jo, francament, fa molts días que no dormo ab la ditxosa qüestió de Cuba... Es á dir: Cuba'm preocupa poch; lo que'm fa més admella es Espanya... Es á dir, tampoch es Espanya, parlant en tot rigor lo que més m'amohina, sino la sort de una certa persona parenta meva, que segons com vagin las cosas... Perque veurán, senyors, la familia es la base de las societats... y las societats son la base de las naciones... y las naciones son la base de... de... En fi, ja m'entenen... Aixó vol dir que... Etcétera, etcétera.

Alemania ficanthi basa:

—Ben mirat, tractantse de una nació catòlica com Espanya, ningú millor que'l Papa podria consolarla en las sevas aficcions. La religió es un gran consol. Creyentho aixís, quan lo conflicte de las Carolinas, jo'm vaig valdre de aquest medi, y creguin que no me'n arrepenteixo. Espanya va treure'n una satisfacció del seu amor propi, y jo no poch profit. Certs pobles vinguts á menos ab poca cosa s'acomentan. Una benedicció, una ruixada d'aygua beneyta y una requa de indulgencias, bastan á tranquilisarlos. A n'ells la barqueta de Sant Pere, encare que fassi ayguas per tot arreu, ls inspirará sempre més confiansa que'l més formidable acorssat. Per lo tant, jo opino que lo millor será no embolicarnos, guardar una actitud expectant, y segons com vagin las cosas... Y á propósit ¿saben que á Filipinas s'hi fa molt bon tabaco? No ls extranyi aquesta sortida, perque, segons com vagin las cosas, fumarém.

Toca l'torn á Russia:

—A mi, si ls haig de dir la veritat, la conducta dels yankees m'empia molt. Son una colla de porchs en tota l'extensió de la paraula. Xarrais, baladregers, provocatius, no tenen lo que's diu ni upa mica de vergonya. Crech, donchs, que seria d'un gran efecte donarlos una bona lliçó. Però ¿quí se'n encarrega? Jo prop feyna tinch al Assia. Lo qu'és á América avuy com avuy no hi posseheixo interessos de cap mena, ni ganas.

L'Alaska era meva y me la vaig vendre, com qui diu á cara ó creu. Ara ls yankees segons sembla, entre aquell pedregam incult, hi han trobat unes minas d'or, que aixís se'ls torni caga-ferro. Sempre ls putines tenen sort. Però, vaja, penso jo: ¿ha de ser la Russia la que prengui la iniciativa en tallar les alas del porch dels Estats Units?

Italia respón:

—Ni la Russia, ni l'Italia. Tampoch jo tinch ni he tingut may á América lo que's diu ni un trist terrós de terra. Italfé era Colón, però'l descubridor del continent america va treballar per tothom menos per Italia. Després de tot crech que va obrar molt santament, perque no possehint res á América no's n'hem estalviat poch de disgustos, en nom de Deu!... Veritat que als Estats Units, tot sovint estossinan als italians, aplicantlos la lley de Linch á la seva manera; però ¿per deu, per cent, ni per mil italians sacrificats á las iras del populatzo haig d'indignarme, y sobre tot haig de corre'l albur de una guerra costosa y sense sortida? ¡Bah, bah!... Que ls italians ballin dalt de la forca: tant se val: ja sab tothom que son uns grans artistes coreográfichs. De manera, senyors, que si baix l'impressió d'aquests agravis Italia está tranquila ¿hauria de inquietarse poch ni molt per la sort d'Espanya? Senyors: qui tingui mals de cap que se'ls passi. En tot cas, qui ha de fer algo son las naciones que tinguin alguna cosa per perdre en lo mar de las Antillas... per exemple: Fransa, Inglaterra...

Fransa, replica:

—Jo ab molt gust sempre faig una. Los agravis injustos m'exasperan. Y lo qu'están fent los Estats Units de América ab Espanya no té nom, ni té dibuix, y revolta la conciencia de la humanitat. La osadia dels yankees implica ademés un gran perill per Europa. Deixéulos obrar avuy contra Espanya, y demá obrarán, en lo sentit més brut y pudent de la paraula, contra tot lo vell continent. D'aixó n'estich més que segura. Y aquest perill próxim ó remot, podria desd'ara conjurarse, oposant á las audacias dels Estats Units d'América no més que'l concert y la bona inteligencia del Estats Units d'Europa. Aixó bastaria avuy per ferlos hi arronsar el llombrigo. Encare que Fransa va rebre dels Nort-Americans la declaració dels drets de l'home, base de la gloriosa revolució que ha donat la llibertat al mon, en justa correspondencia, crech que seria una lliçó per ells sumament profitosa, enviarlos avuy una declaració dels drets dels pobles, acompanyada ademés d'un tractat de Urbanitat y bona criansa. Fransa ho faria, desde luego ab molt gust, si contés ab l'apoyo de las demás potencias; sobre tot si l'Inglaterra estigués disposta á secundarla... ¿Podém saber lo que pensa Inglaterra sobre aquest punt concret?

Inglaterra responet á la alusió directa que li acaban de dir:

—No volia jo terciar en lo debat perque'l temps es or, y las paraulas plata. Però ja que se'm hi obliga, crech inútil recordar que jo, per naturalesa, per temperament, y sobre tot

per interés he sigut sempre enemiga de tot romanticisme. Lo práctic, lo positu es lo que importa: tot lo demás, son flors... y devegadas flors ab espinas. Per lo tant, confesso de una manera categórica que'm té perfectament sense cuidat que l'Espanya y ls Estats Units se rompin l'ànima. ¿Quindels dos pisisos té rahó? Cosa es aquesta que no'm preocupa: no soch cap tribunal per tenir que discernirho.

Al contrari, com á nació lliure é independent, estich esperant que's rompin las hostilitats ab la mateixa complacencia ab que tot espectador que acut al teatro, espera que tirin teló per contemplar un espectacle interessant. Y ho ha de ser molt per mi, que ocupo'l primer rango, entre las naciones marítimas, lo desencadenament de una guerra, en que per primera vegada s'ensajará en gran escala lo maneig dels medis moderns de combat. Ara sabréu, al fi, fins abont arriba'l poder dels grans acorssats, quin paper desempenyan els creuhers rápids, quina utilitat reportan los torpeders y ls destructors. De la teoria passarém á la práctica: aixís podrém estudiar al viu lo que més convingui pel porvenir, y ho estudiarem tranquilament y sense sacrificis de cap mena.

Que dich sacrificis!... Al contrari. Una guerra es una mina per qui sab explotarla. Ab la excusa de la neutralitat comensaré per declarar contrabando de guerra'l carbó de las mévas minas, y á qui vulga comprarne, ab l'excusa de ser contrabando, li faré pagar doble, ó triple del seu valor, y lo mateix faré ab los queviures, ab las municions, ab las armas, ab tot. La gran qüestió es la prosperitat de la botiga.

Los combatents, mentrestant que's matin, que's aniquilin: millor que millor. Quan estiguin cansats d'exterminarse, llavors será ocasió de oferirlos els meus bons oficis per restablir la pau, en nom de la humanitat y de la civilitació, y sempre quedaré per mi alguna ganga. Respecte dels Estats Units ja m'arreglaré: hi tinch molts comptes atrassats y ja vindrá l'hora de saldarlos. En quant á Espanya, si no pot pagar ab las Balears, pagará ab las Canarias, y si no ab Ceuta. ¿Qué n'ha de fer Espanya de aquellas islas y d'aquell morro de l'Estret de Gibraltar? ¿No es millor que siga una sola potencia la portera de l'entrada del Mar llatí?

Las demás potencias escoltan els plans de la Inglaterra ab un pam de boca oberta. Totas ellas murmuran pel seu interior: —Sempre igual, ¡sempre la mateixa!... Però sempre es l'única que sab abont va!

Y despedintse sense pendre cap acort, cada una tira pel seu costat, totas inficjonadas del egoisme inglés y pensant ab quin bossi apetitós de la destrossada Espanya podrán calmar l'apetit que las arbola, lo frenétich instint del animal carnicer, que quan sent farum de sanch, reganya'l morro y fá pe tar las dents.

la ab alguna probabilitat d' éxit, per salvar a Cuba, fent impossible la descarada protecció dels yankees als mambissos. Avuy que Cuba está poch més perissuda, y poch menos de aniquilada la Península, hem de afrontar, vulgas no vulgas, per un punt d' honra, la brutalitat de una agressió infame, realisada per un govern extranger, que s' ha anat creixent ab las humillacions, las complacencias y las debilitats continuas dels governs de la monarquia restaurada.

Tancats al carreró sense sortida á que 'ns han conduhit aqueixos governs funestos, sense contar ab l' apoyo material de cap potencia honrada, hem d' escoltar ab l' agressor ens' diu humilment: — «Cuba ó la vida!» «¡La vida ó l' honra!»

Aquest es lo nostre Sedán. Un Sedán mes esgarriós perque ha sigut molt mes llarch, que l' que va castigar á Fransa las culpas del imperi.

Calculin las conseqüencias del present conflicte.

La pau comprada al preu de una nova humiliació significa l' naufragi de l' honra nacional, l' anulació completa d' Espanya, la pérdida irreparable de tota una tradició de dignitat y pundonor escrita ab sanch espanyola en las páginas de l' historia.

La guerra es una nova aventura prenyada de perills. Vensuts, espantan las conseqüencias que poden sobrevenir. Acabarem de veurens empobrits y arruinats, y tal vegada haurém de saldar lo desastre, ab nous territoris arrebatats al patrimoni nacional. La humiliació y l' desmembrament de la patria serán sens dupte las conseqüencias de la nostra desgracia.

Y si per un acós, á fora de heroisme, sortissem vencedors, ¿á qué mes podríam aspirar, que á conservar en Cuba una soberanía purament nominal, á la qual ja 'ns hem reduhit desd' ara?

Per aixó perdent, corrém perill de perdreho tot, y guanyant tenim la seguretat de no guanyar res positiu; en tot cas tan sols la satisfacció del amior propi nacional.

Però la práctica de la guerra exigeix energías y condiciones especiales que no posseheixen los governs gastats de la restauració monárquica. Aqueix Sedán lento que venim sufrint els té fa temps acorralats. La seva desdixada historia respón de la seva incapacitat. No poden ser los salvadors d' Espanya 'ls que l' han perduda.

Per aixó quan diuen: — «Agrupevos al rededor de nosaltres», precisa respóndre'ls: — «Feuvos enllá, que feu nosa. Teniu molt mala sombra, molt mala estrella y un passat que us acusa com á causa eficient de totas las desdixas de la patria. Avuy lo que mes se necessita es la confiança, y vosaltres no podéu inspirarla.»

Y no cal preguntar com fan molts: ¿Però y qué vé darrera d' ells? Darrera d' ells vé l' poble, vé la patria. Vé lo que va venir á Fransa, darrera de Sedán: vé la República. La República, no de partit, sino una República nacional, dintre de la qual se confonguin tots los interessos amenassats, totas las aspiracions honradas. Una República, en fi, al excludiuu servey de la nació, capás de lluytar fins al últim moment, si es precis, pero capás, també, com ho ha sigut la francesa, de convertir la expiació de una gran desgracia, en lo punt de partida de una nova era de regeneració.

P. K.

TOT PER HUMANITAT!

¿Qui son aquestos que diuen que 'ls senyors americans son uns cañres, y uns salvatjes, y uns canallas y uns malvats? ¡Calumnia, pura calumnia; rumors, que l' món imparcial coneixent lo seu cor d' ángel, de segur retraxará! Consti d' un cop ara y sempre que 'ls parents del oncle Sam tot lo que fan ab nosaltres ho fan... per humanitat.

Quan á Nova-York se juntan un grapat de comerciants y suscriuen un empréstit que ha de servir per comprar matxetes y dinamita ab destino als sublevats que están convertint á Cuba en un desert plé de sanch, no ho fan ab lo vil propósit de sostenir y propagar una guerra utilitaria, ho fan... per humanitat.

AL OBRIRSE LAS CORTS

¡Pocas paraulas y molts fets ó sino riurém!

Quan dels ports del Nort-América surten barcos tripulats per cuadrillas de bandidos que no duhen altre afany que pescá en las ayguas térbolas del desbordament cubá, si 'ls yankees fan els ulls grossos en compte de vigilar, y encare enganyan á Espanya hipócritament jurant que d' allí no surt cap barco, ho fan... per humanitat.

Quan el cónsul de l' Habana ab descaró sense igual busca l' modo de promoure rahóns y dificultats, donant sempre informes falsos, apoyant als criminals, cartejant ab els mambissos y defraudant al Estat, y en Mac-Kinley se l' escolta y l' anima á aná intrigant, no ho fan per marejá á Espanya, ho fan... per humanitat.

Quan al Congrès ens insultan usant termes de bastaix, y al Senat ens diuen lladres quatre granujas tocats, y ens trepitjan la bandera á Chicago y altrás parts, y 'ns provocan á la lluyta, bestialment atropellant las lleys divinas y humanas y 'ls drets més elementals, no ho fan per cap mala idea, ho fan... per humanitat.

Quan demá la seva esquadra s' aproximi al litoral, y si no té qui li 'n privi (que probablement tindrà) bombardeji quatre pobles débilment fortificats y converteixi en ruinas l' hisenda d' uns ciutadans que eternament maleheixen

lo nom nort americá no ho farán per despit ni odi sino... per humanitat.

C. GUMÁ.

LOS SUCCESOS DEL DIA

La guerra

La guerra es un fet. Tenim davant del món enter la forsa moral de la rahó, y l' reconeixement universal de qu' hem fet tot lo possible per evitarla. Mes davant de nosaltres mateixos tenim també l' deber ineludible de acceptarla ab totas las sevas conseqüencias. No l' hem provocada, y venim obligats á sosté-

nirla, costi lo que costi. Los nostres enemichs la portavan de cap feya y han escullit lo moment que han cregut mes oportú per declararla. Per ells es un negoci brut com casi tots els que realisan. L' ambició mercantil y la compra de la conciencia dels polítichs baladrers á fora de bron cubans es lo que 'ls ha mogut á imiscuirse á tort ó á dret en la qüestió de Cuba. No perseguen cap fi humanitari, ja que la hidalguia d' Espanya ab los reconcentrats els ha arrebatat aquest pretext. No pretenen tampoch sacrificarse per donar la llibertat á un poble que la té tota entera, per reconeixement generós de la mare patria. Han vist que la insurrecció anava de vensuda, han temut pel fracás dels seus projectes ambiciosos, y han resolt en definitiva, posarse en lo lloch dels mambissos.

Lo seu objectiu se reduhéix á apoderarse de la isla de Cuba. Pero per portarlo á cumpliment tenen de anarhi. Y allá 'ls esperém. Allá 'ls farém comprendre que 'ls negocis mes ben calculats, tenen las sevas quiebras. Espanya sabrá resistir y Cuba espanyola també.

Los mateixos insurrectes al últim 'haurán de veure qu' es mil vegadas pitjor per ells tenirse en la isla de Cuba, l' escoria sense escripells, que si lograva apoderarse de Cuba, l' escoria de la mes amplia autonomia y l' respecte mes absolut á las sevas llibertats. Si no ho comprenen aixís, resultarà que després de llibertats. Si no ho comprenen aixís, resultarà que després de llibertats.

Los mateixos insurrectes al últim 'haurán de veure qu' es mil vegadas pitjor per ells tenirse en la isla de Cuba, l' escoria sense escripells, que si lograva apoderarse de Cuba, l' escoria de la mes amplia autonomia y l' respecte mes absolut á las sevas llibertats. Si no ho comprenen aixís, resultarà que després de llibertats.

Los mateixos insurrectes al últim 'haurán de veure qu' es mil vegadas pitjor per ells tenirse en la isla de Cuba, l' escoria sense escripells, que si lograva apoderarse de Cuba, l' escoria de la mes amplia autonomia y l' respecte mes absolut á las sevas llibertats. Si no ho comprenen aixís, resultarà que després de llibertats.

Carácter de la guerra

La guerra podrá desarrollarse per la mar, y prompte 's veurá qui val mes, si las tripulacions mercenarias reclutadas al acós ó 'ls marinos lligats pel seu amor á la patria, y hereus legítims de las mes gloriosas tradiciones.

La forsa efectiva de barcos algun tant superior en la marina, yankee pot molt bé quedar neutralizada per la superioritat real que en tota lluyta armada donan la disciplina, l' ardor patriótic y la inteligencia dels jefes. May hem duptat un moment de la valentia dels nostres marinos, y desde ara sabém que, mal s' hajan de batre ab los dimonis del infern, posarán en lo lloch degut lo bon nom de la patria.

Las operaciones per terra, si 'ls yankees s' atreueixen á efectuar algun desembarc á Cuba, 'ns inspiran encare molt menos cuidado. Allá 's veurán obligats á lluytar ab lo clima y ab l' ardor bélich dels nostres batallons. La terrible guerra de guerrillas que hem hagut de sostenir fins ara 's convertirá en una campanya de batallas campals, y ja veurán las improvisadas tropas yankees lo que pot la forsa de un exércit sobri, valent y curtit en totas las rudesas de la guerra.

Per lo que respecta al nervi de una campanya qu' es lo d'íner, es precis confessar que 'ls yankees son mes rics que nosaltres. Pero la seva mateixa riquesa igual pot servir per referse, com per enervarlos. Com mes rics, mes punts vulnerables ofereixen. Y si Espanya fa us del dret d' exercir lo corso, que va reservarse expressament, lo comerç y la producció de la poderosa república nort-americana, experimentarán sens dupte terribles contratemps, que mes de una vegada 'ls farán arrepentirse de haverse ficat en aventuras.

Tampoch ha de importarnos gran cosa que maquinin extendre la seva acció fins á diversos punts del nostre territori. Tant á Canarias, com á Filipinas, lo mateix que á la Península, 'ns trobarán degudament previnguts per rebre'ls com se mereixen, cas de que 's presentin. Desgraciadament no serán tan topes que vulguin allunyar-se del golf de Méjich ahont creuen tenir assegurada la partida.

Complicacions

No perque ells cridin y alborotin y toquin campanas, y trepitjin y escupin la nostra bandera, y cremin ninots de palla representant á personatjes espanyols; no perque las sevas Cámaras y l' seu president, emborratxantse ab la bravada dels insults mes grossers hajan pres lo partit de declarar la guerra á Espanya, representant avuy la unanimitat del seu país.

Hi ha en la República grans elements contraris á tota aventura bélica. Son els tals els que treballan, els que produheixen, constituint lo nervi del país. Un que cridi entre mitj de cent que callin, sembla que tingui rahó. Pero si l' cridaire reb una bofetada, 'ls cent que callavan dirán: — 'T' está molt bé per fanfarró.

Y aixó pot molt ben succehir, segons l' aspecte que prenguin las primeras operaciones de la campanya. No han de ser los Estats Units diferents dels demés pobles de la terra, que en un instant saben desferse dels poders que 'ls han portat á la perdicció. Allá també hi ha cordas per arrossegar presidents malvats y concusionaris. Avuy sigües y demá festa!

Per altra part, la guerra implica lo desgarniment de las fronteras del Oest, y allá hi ha encare indios sedents de venjansa en disposició d' efectuar sangrentas incursions.

Cap al Sud-Oest, hi ha Estats com Tejas, deguts á la conquista y á la rapinya, y en la frontera de aquests territoris se troba Méjich, que té també molts agravis que venjar. Méjich es sanch de la nostra sanch y ánima de la nostra ánima, y tal pot ser lo giro que prengui la guerra, que 's converteixi á quella República en una poderosa auxiliadora d' Espanya. Los espanyols en ella residents, que son en gran número, han donat probas, durant la insurrecció cubana, de una generositat sense límits y de un patriotisme sense exemple. Avuy manifestan desitjos de formar guerrillas per invadir los estats fronterissos,

y passarho tot á foch y á sanch. Si arriban á realisar aquests propòsits, Espanya s' enorgullirà de tenirlos per fills.

Per altra part, ni una sola República de l' Amèrica llatina fa causa comú ab los tocinaires. Rezelant dels seus atreviments, miran á Nort Amèrica com á l' enemich mes temible per la seva independència. Encare Espanya, que ha sigut la seva mare, pot ser en lo successiu lo núcleo mes fort que 'ls uneixi contra l' enemich comú de la nostra rassa en la terra americana.

Per lo que respecta á l' actitut egoista de las gran potencias europeas que podent evitar lo conflicte, no han tingut á bé ferho; Espanya ja no se 'n preocupa. Com tampoch se preocupa de la mediació del Papa, que com era de veure no ha donat el mes minim resultat. Ara ell que resi, mentres Espanya lluyta. Estém segurs que mes valdrá l nostre esforç que las sevas oracions.

La qüestió econòmica

No pot negarse que presenta á Espanya mal caris. Los fondos públics baixan qu' es un horror, mentres l or s' enfla fins á perdre's de vista.

No tot lo que passa es efecte natural dels successos: se deu també en gran part á la infame especulació bursátil, qu' en dias com els actuals es un verdader sacrilegi.

Especular ab la reduhida fortuna de un sens fi de familias, que no contan ab mes recursos, que l fruyt dels seus ahorros, es un crim de lesa-patria.

Espanya obrará santament deixant de pagar en or lo cupó de la seva deuda domiciliada al extranger. Ab aixó tal vegada contindrà de moment l' espantosa depressió que vé sufrint la moneda nacional.

Los que rezelan que ha de venir en breu la desaparició de la plata, no quedant á Espanya mes signo de cambi que 'ls bitllets de banch ab curs forçós, han adelantat massa las sevas alarmas. Al acudir al Banch á cambiar bitllets per plata, han sembrat inútilment un pánich terrible en tota la població. Tinguinho entés los magnats de la Banca barcelonina. Y consti que no 'ls cito per sos noms per no ferlos objecte de la indignació pública.

Els han de saber millor que ningú que la plata no desapareixerá del mercat espanyol, fins que l' or s' elevi á un cambi de 137 per cent. Fins llaveras no hi haurá cap ventatja en exportar lo metall blanc. Y de aquest cambi tan elevat encare n' estém lluny, y es de creure que no hi arribarém si á Espanya hi ha cordura, serenitat y patriotisme.

Lo que s' necessita

Patriotisme, serenitat y cordura. Aixó es lo que s' necessita. Sense olvidar ni un sol instant á qui devém todas las nostras desventuras, sense renunciar á un riguros passament de comptes quan siga l' ocasió oportuna, precisa fer bona cara al mal temps, y armar-se de resolució per lluytar sense vacilacions, contra ls enemichs de la patria.

Per molt valor, per molta abnegació que s' necessiti, Espanya n' ha tingut, ne té y n' tindrà sempre minas inagotables.

Afrontem ab serenitat y ab valentia ls majors perills, y no perdém la confiança, que 'ls pobles pundonorosos no moren may.

Y fent de valentia y de serenitat un bon acopi, per fer sentir als yankees insolents tot lo pés de la nostra santa indignació, podrém tenirne també per netejar la patria de vividors, explotadors y malvats, dirigitla resoltament per las vias de una segura y necessaria regeneració.

R.

TIROTEIG

Com per teni una guerra ab Nort-Amé- necessitem molts rats y molta gent, [rica proposo els següents medis de reunir exercits y diners.

L' Estat s' incantarà de las fortunas que han fet molts homes públics en poch [temps]

se vendrán las iglesias, els seus trastos, els sants, las rectorias y ls convents; ens pulirém en qualsevol drapayre

els fótils que serveixin realment y ab aquests tres ingressos ens sobrarán diners.

Farém tot un exercit de frares, capellans, electores, polissons, empleats, jutjes, toreros, xulos, cacichs, bagarros y pillets, y com que d' aixó n' sobra tindrém de sobras gent.

Ja veuen com per fer la guerra als yankees ens sobran elements.

**

Per cosas que á fé no valen

-Al cap som! Després del café

ni tan sols una pipada, y quatre barruts imbécils el bon Pau súa y treballa.

Sense com va ni com costa se 'ls va trobá un dia á casa y allí menjan, beuen, i iuen, fuman, bromejan... y manan, y si trencan plats ó vidres es el pobre Pau qui 'ls paga.

Ja no li queda cap céntim y se li empenyan las marfegas y en pago de tot li pegan, li fan sosteni barallas,

li roban sanch y paciència y 'n fan mofas y l maltractan. ¡Creume, Pau, no sigais ximple; agafa una bona vara y man-jantla ab salero, tira per ull de la escala á tot lo que t' fassi nosa que no val ni una pipada, y als quatre barruts imbécils que t' explotan y t' bescantan!

**

Prou lo lleó espanyol á mossegadas

(per J. Lluís Pellicer.)

el cafèch... ¿Sortirán els bolets?

voldria trossejar á qui 'l deshonra,
pro el tenen ben fermat ab uns rosaris
y porta per bossal una corona!

Cada volta que s'apujan
els cambis un deu per cent
no falta qui exclama:—¡Ganga!
¡Deu mil rals diaris més!

¡Lógica en extrém extranya
que fastigueja y fa riure!
A un Moret se 'l deixa lliure

y 's castiga ab fera sanya
al que crida:—¡Visca Espanya!

JEPH DE JRSUS.

BATALLADAS

Qu' hermós seria l' espectacle qu' en aquests preci-
sos moments oferiria Espanya, si las Corts de la Nació
estiguessen compostas de tots los homes de valia, lle-
gítimament nombrats pel país!... ¡Quína forsa, quín

prestigi no tindrían llavoras els
arranchs de patriotisme, las nobles
ofertas de morir mil voltas ans que
cedir á la criminal imposició del ex-
tranger!

Aixís eran las inmortalas Corts de
Cádiz de gloriosa memoria; aquellas
Corts que van fer cara briosamente á
la invasió realisada per l' invencible
capità del sigle!...

En cambi las de avuy están com-
postas en gran part de parents,
amichs, fills, nebots y gendres dels
barateros de la política monárquica.
Comprenen además un número in-
mens d' hetxuras dels tupinares y
cacichs dels districtes. La corrupció
las ha engendradas; la coacció las
ha tretas ab lo fórceps de la influen-
cia oficial, del claustre matern de la
Sra. Trampa.

Se necessitan unas corts de lleóns,
y en Sagasta ha tingut á bé rodejar-
se de una parada de conillets de
guix.

¡Quína desgracia mes gran per
Espanya, que ni en los moments
mes crítichs de la seva historia, 'ls go-
berns la sápigam respectar!

Davant dels insults 'dels Estats
Units, Espanya ha callat, Espanya
no ha dit una sola paraula. Grunyits
de tocino no arriban á l' altura de la
seva dignitat.

Pero ¡ay d' ells, tant bon punt
dels insults passin á las agressions!
Espanya llavoras farà la pau de las
agresions y dels insults, mal li tin-
guin de costar la vida.

S' observa en totas las fraccions
republicanas un marcat moviment de
concentració.

No dirém res mes, sino que l' aplau-
dim ab tota l' ánima.

Tots los republicans de cor y de
seny ens devém á la patria, y si hem
de oferirli fins el sacrifici de la vida y
de l' hisenda ¿cóm podriam escati-
marli en moments tan crítichs y so-
lemnes, una cosa tan petita, tan mes-
quina y baladi, com el sacrifici del
nostre amor propi?

Mes digne será de la Patria y la
República qui donga probas mes sin-
ceras de la seva abnegació.

Encare que 'ls fondos baixin, enca-
re que la ruína 'ns amenassi, no hem
de girar la cara per ningú.

Molt al contrari.
Com mes pobres siguém, menos
preocupacions; com menos preocupa-
cions, mes valor per jugarnos la vida
una y mil vegadas si es precis, en
defensa de la patria.

La valentia de un poble digne no
radica á la butxaca de l' hermillilla, si-
no una mica mes endintre: al fondo
del cor.

La sort d' Espanya depén avuy de
l' abnegació dels seus fills sens ex-
cepció. A tots se 'ns imposan els ma-
teixos sacrificis: honremnos acep-
tantlos.

Que ningú 's queixi, que ningú 's
planyi. Som al ball y hem de ballar;
som á la guerra y hem de vencer ó
morir.

No 's tracta ja de Cuba, sino de l'
honra de la patria. Si arribavam á
acoquinarnos, seríam indignes del
respecte fins de las nacions mes infe-
lissas de la terra. Espanya quedaria
á mercé del primer atrevit que vol-
gués apoderarse'n.

Tot lladre que intenti robarnos, ha
de tenir per ben sabut que 'n sorti-
rá sempre ab las mans al cap.

En vista de que hi ha qui s' estorsa en que D. Emilio
Castelar torni á pendre part en la política activa, en
sentit republicá; en vista de que per donar aquest pas,
que hauria de anar revestit de probas inequívocas de
sincer arrepentiment, consent no obstant que li envihin
un mensatge suscrit per no sabém quantas mils firmas,
tribut á sa vanitat insaciable; en vista de que podria do-
narse 'l cas de que pogués tornar á erigirse en jefe de

una fracció republicana... volen saber quina serà l'actitud de LA CAMPANA DE GRACIA?

Cap inconvenient tenim en declararla, desde aquest mateix moment.

LA CAMPANA no combatirà a cap home que de republicà blasoni. Respecte de 'n Castelar, guardarà una actitud expectant, y mentres el deixa procurant reconquistar, si es possible, tot lo terreno que va perdre, al manifestar que 's retirava a escriure la *Historia d' Espanya*, LA CAMPANA DE GRACIA 's retirará a escriure la *Historia del partit republicà espanyol*.

Y 'l temps dirá si podem fer las paus, que 'm sembla bastant difícil, per alló que diu la copla:

«Una vez me has engañado
que dugas no hi tornarás, etc., etc.»

Diu un telegrama:

«Calixto García, comprat pels yankees, ha traicionat a alguns cabecillas rebeldes que 's proposaven acatar lo nou règimen antillà.»

Héroe de Sagunto: vosté que va indultar a aquest miserable quan havia de fusellarlo, y que va protegir-lo, quan s' hauria mort de fam... ja ho veu: apuntis un tanto, que se l' ha guanyat.

Vosté va ficar l' escursó a la pitrera d' Espanya, y ara aquesta 'n surt picada al mitj del cor.

No falta qui pregunta:

—Bé ¿y cómo ne sortirem de la guerra ab los Estados Unidos?

Aqueixa pregunta avuy resulta extemporánea. Aném a la guerra no per propia voluntat, sino perque 'ls successos ens hi portan ab un impuls incontrastable.

No hem, donchs, de mirar com ne sortirem nosaltres sino qu' ells, els provocadors de la guerra, 'n surtin de la pitjor manera possible.

Espanya avuy no ha de tenir mes que un crit:— ¡Duro y a la cabeza!

Diu en Mac-Kinley, que alficarse a Cuba no 'l gufa altre propòsit que restablir la pau perturbada per l' insurrecció.

Vamos a veure 'l valor de aquest intent. No hi ha República en lo Centro América, ahont no hi estallin a lo menos un parell de insurreccions cada any. ¿Perqué no s' hi fican els Estados Unidos a restablir la pau?

Pero hi ha mes encare.

Tranquila ha viscut sempre l' isla de Puerto-Rico,

tranquila y sotmesa gustosa a la soberanía d' Espanya, per no haverhi en ella mambissos que la perturbin, ni manigua que pogués amparar als rebeldes. La pau allí no s' ha de restablir perque may s' ha vist perturbada.

Y no obstant, en Mac-Kinley intenta pendre l' isla de Puerto-Rico com a base de las sévas operacions contra Cuba.

¿Qué vol dir tot aixó? Senzillament, que primer es atrapat un yankee, que un coix.

Porch y embustero!... En Mac-Kinley te todas las gracias!

Si es cert, com assegura un telegrama, que 'l rey de las húngaras ha desaparecut de Venecia, serà precis ferlo cridar pel nunci, a veure si 'l troban.

De todas maneras si s' ha proposat venirse'n a Espanya, consti que no 'l necessitem, ni ara ni may. Encare que la nació estiga completament absorbida en la guerra ab els yankees, sempre li sobrarà forsa y energia per retraxar al tétrich aventurer, que tanta sanch espanyola ha fet derramar, al mantenir sas estúpidas pretensions al trono.

Espanya passará a ser l' últim poble de l' univers si s' avingúes algún día a entregar lo coll al jou del absolutisme teocrátich.

Per sortir de l' actual asfíxia, la nació espanyola necessita ayres lliures y purs que la revifin; de cap manera una nova potinga de la farmacia monárquica, que l' enveneni.

Contra 'ls yankees ens hi farém ab las unglas. Contra l' absolutisme ab las unglas y ab las dents!

¡PLANXA!

AS senyoras linajudas que l' altre dia van anar a la Mercé, ja 'm dispensarán; pero ha arribat el cas de dirlos que han defraudat completament nostras esperansas.

¡Nosaltres, que tan confíavem en ellas! —Aixó serà arribar y moldre—deyam: —quan la Mare de Deu de la Mercé s' enteri de la seva instancia, immediatament un ángel a Washington, y ja tenim el tinglado arreglat.

Naturalment! ¿Cóm no havíem de viure descansats, tractant-se de damas de tanta influencia en la cort celestial y en las demás corts?

¿Ellas quedar desayradas? ¿Ellas no sortireu ab la seva?... ¡Avuy, que las senyoras son omnipotents sobre tot las senyoras linajudas!

Recordo que aquell mateix dia vaig veure per la Rambla al cónsul nort-americà tan serio y estirat com sempre, y entre mí vaig dirme:

—Si, veste passejant y fent l' home!... Mentres tú bravatejas per aquí, pensant que us ho heu de menjar tot, a la Mercé hi ha un aixám de senyoras que us están segant l' herba sota 'ls peus.

¡Qué més! Fins un diari republicà va entusiasmarse tant ab la ceremonia, que va dedicar un gran bombo previ a las senyoras linajudas, fent vots per l' éxit de la festa y recomanantlas que s' hi miresin forsa.

¡Quin desengany!... Tants treballs, tanta saragata, tants empenyos, y tot inútil. La guerra vé a passos ajegantats, a pesar dels empenyos de las senyoras advocadas de la pau y del luxu desplegat en la memorable festa de la Mercé.

Pero aixó 'm sembla que no pot quedar aixís. ¡Qué ha de quedar!

Lo menos que las damas barceloninas poden fer es encararse ab la Mare de Deu y dirli ab tot el respecte que las circunstancias comportin:

—Senyora, tornéunos lo ral... que no volém més comedia.

O, si no volen dirho a n' ella, que ho diguin al rector de la Mercé, qu' encare tindrà més gracia.

Perque aixó no admet réplica. Si 'ls prechs de las senyoras linajudas haguesin sigut atesos y la guerra s' hagués pogut conjurar honrosa y ventatjosament ¿no s' haurían tirat a horas d' ara las campanas al vol y celebrat lo triunfo de la Verge de la Mercé, colmantla de presents y regalos en demostració de gratitut per la seva intercessió poderosa?

Donchs avuy que la mediació de la Mercé ha fracassat, ja per poca aptitud, ja per falta de ganas, es molt y molt del cas demanarli una indemnissació y ferli tornar l' anticipo que havia rebut.

No obstant... m' assalta un dupte. ¿No seria millor avants que tot interrogar a la interessada perque 'ns expliqués la causa d' aquest desastre, que tant pot contribuir a la bancarrota de la fé religiosa? Fémho. De procedir ab cordura, may s' hi pert res.

—Verge Santa, y venerable, ¿sabéu que a Barcelona las senyoras finas están molt agraviadas ab vos?

—¿Quinas senyoras?

—Las que l' altre dia van anar a la vostra iglesia a impetrar la vostra protecció.

(La Verge fa un gesto d' estranyesa, com si li parlessin de la lluna.)

—¡A la meua iglesia!... ¡Senyoras demanantme alguna cosa!... No sé a qué 't refereixes.

—¡Pero si fa apenas quatre dias!... Era una festa que us vam dedicar, relacionada ab la qüestió dels Estados Unidos...

—Ah!... Si: aixó sí que ho tinc present...

—Una festa luxosa, espléndida, magnífica...

—Si, es veritat... Molta seda, moltas joyas, moltas plomas, moltas puntas... pero a mí ningú 'm va dir res.

—¡Cóm! ¿No resavan las senyoras?

—Ni una! Tots los seus mals-de-cap eran inspeccionarse 'ls vestits, murmurar de fulans, riures de sutanas... D' oració en que de bon cor se 'm parlés de la pau, no me 'n va arribar cap als oídos...

¿Han sentit? Veyám si al últim resultarà que si hi ha guerra las senyoras linajudas son las que 'n tenen la culpa!...

F.

GUERREROS DE CAFE

—Ah!... Si 'l govern m' escoltés, ¡qué depressa las agallas d' aquests americanots se veurían acabadas!

—¿Qué farías?

—Tinc un plan tan bonich y realisable, que algú que me l' ha sentit ha acabat per abarrassarme.

—¿Pot saberse?

—¡Per qué no?

¿Que 't pensas que faig com altres que amagan los séus invents?

Lo qu' es meu, es de la patria.

Y no 't figuris que 'l plan que 't dich sigui una camama:

l' he rumiat sis ó set nits de bigotis sobre un mapa que vaig comprar temps atrás en un kiosco de la Rambla,

y, creume, no té rétop, alló son fabas contadas.

—Veyám donchs; aboca aviat.

—Pero, ey, no hi has de fer guassa ni vull que surti d' aquí.

—Seré una tomba tancada.

—¿Portas llapis? Ans que tot.

marcaré sobre la taula l' isla de Cuba. Té... ¿veus?

Aquí la tens retratada.

Aquesta ondetá d' aquí...

—¿Ahont?

—Aquesta! Es l' Habana.

—¿Tan petita?

—Y donchs ¿qué vols que t' hi dibuixi las casas de tamaño natural?

—Tens rahó ab aixó.

—L' esquadra dels yankees vindrá d' aquí.

¿Veus?

—Com si ho vejés.

—Espanya té 'ls séus barcos escampats la mitat per cada banda.

—¿Esperant al enemich per escupirli a la cara?

—Si senyó, y precisament, segons el meu plan, la táctica dels nostres acorassats deuria ser tot un altra.

Tan bon punt vegin el fum de la esquadra americana, lo que a n' ells els toca fer es desfilá a tota máquina com aquell que fuig del foch.

—¡Just!... Y mentrestant els altres que se 'ns anessin ficant a dins del port de l' Habana!

—¡Llús, més que llús!... ¿No comprens que en aquestas circunstancias deixarlas qu' entrin al port es com obrirlos la trapa de la ratera?

—¡Ja entench!

Fora una bona jugada!

—¿Que si ho seria? Veurás.

Entra, com te dich l' esquadra dels yankees, els espanyols que, navegant a distancia, observan els moviments del enemich, quan reparan que ja tothom es a dins, tornan d' una revolada cap a la boca del port, el tancan de banda a banda, y allí ¡abur, americanos!

no s' escapa ni una rata.

—¿Y si 'ls altres tiran?

—¡Qué!

¡Que tirin! Quatre bufadas del Pelayo y dos confits del Morro y de la Cabaña, y 'ls tens més acoquinats que una gallina mullada.

¡Eh, qué 't sembla?

—Molt bé, noy: crech qu' es una idea magna.

—Ja t' ho he dit.

—Si fos de tú ¿sabs qué faria jo? Anármen a contarla a n' en Giné

—¿Qu' es un quefe de l' esquadra?

LO SANT DEL DÍA

Sant Jordi mata 'l marrà.

LA CANSÓ VELLA

«La Habana se va á perder...»

—No; es un metje especialista en materias frenopáticas, que als pobres qu' están xiflats diu que 'ls cura en tres senmanas.

C. GUMÀ.

LO RECONeixEMENT

o, Mac Kinley, president de la confederació dels Estats Units d' Amèrica, declaro que reconeix la independència de la república cubana.

—Jhon!—cria 'l president, després d' haver posat la firma á aquest escrit:— té. ¿Sabs qu' es aixó? Lo reconeixement de Cuba com estat independent.

—Bueno ¿y ara? ¿qué haig de fer.

—Te 'n vas immediatament á l' isla á entregar aquesta declaració al govern insurrecte.—

En Jhon se fica 'l document á la butxaca, surt de la Casa blanca, s' està d' entrar en cap taberna per evitar complicacions inter-pitimals, s' embarca á la primera ocasió... y cap á Cuba faltan emissaris.

Avants de saltar en terra, l' home 's concentra una mica y 's posa á recapacitar.

—¿Ahont desembarcaré, pera desempenyar millor l' encàrrech del president? ¿Al departament Oriental? ¿A la Vuelta de Abajo? ¿Al Centro?

Després de madurs y detinguts càlculs, opta per Baracoa. Es la primera població de l' isla... comensant per la dreta, y es molt probable que 'l govern revolucionari sigui allí.

Rosa 'ls peus en terra y pregunta á l' orela d' un home que té tots els trajos de ser, si no un insurrecte, un laborant ben relacionat:

—El govern republicà de Cuba ¿sab ahont es?

—Siga com vulga, 'ns hem ben rifat á Espanya.

—¿Ja ho crech que sí! Reconeixer l' independència de l' isla y comunicar oficialment l' acort al govern revolucionari!...

—Voleu bofetada més seria?

—Ja voldria que en Jhon tornés á ser aquí!

—Y jo. ¿Ha de venir entussiasmat!

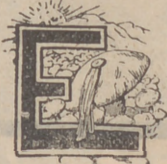
De prompte, ¡plaf! s' obra la mampara del despaig presidencial y apareix mister Jhon.

—Tingni, senyor Mac—diu entregantli un document:—aquí té 'l reconeixement que va donarme.

—¿Per què me 'l torna?

—Perque per més que hi buscat... no hi pogut trobar lo govern de la república cubana en lloch.

FANTÀSTICH.

N lo dich de Plymouth lo torpeder americà Sommer va topat contra un mur destrossantse la popa.

Vels'hi aquí un anticipo de lo que ha de succehir el dia pròxim en que l' esquadra nort-americana topi ab lo mur del patriotisme d' Espanya!...

Avants á n' en Sagasta totas li ponfan. Pero s' ana:

—No, senyor; havia corregut un quant temps per aquí, pero sembla que 'ls ayres no 'n proban... y 'ls tiros dels Mañsers tampoch.—

Mister Jhon torna á agafar la maleta y segueix la seva excursió.

—¿Viu aquí 'l govern republicà de Cuba?—pregunta al arribar á Santiago.

—Aquí—li contestan—no hi ha viscut may.

—Es que no es per res de mal; al contrari: 's tracta del reconeixement de l' independència de l' isla.

—Tot lo que vulga; pero del govern de que 'ns parla no 'n tenim la menor noticia.—

L' home arriba á Manzanillo.

—¿El govern?

—¿Quin govern?... ¿Que no sabeu que aquí no hi governa ningú?

—El govern de la república cubana.

—¡Ah! 'M sembla que si no 'l busquéu per l' interior, lo qu' es per la costa... L' emissari s' embrancha montanya amunt y troba un petit poblat.

—¿El govern?

—¿El de Cuba libre?

—El mateix. ¿Sabéu lo seu paradero?

—Si senyor: tiri manigua endins. Al cap d' una hora giri á la dreta; després giri á la esquerra, després torni á tombar per la dreta, luego decantis altra vegada á l' esquerra...—

—¿Y allí trobaré 'l govern?

—Trobarlo, potser no; pero de fixo topará ab algú que n' hi podrà donar noticias.

**

Mentres l' enviat del president súa y s' escarrassa per l' isla en cumplimiento de las ordres rebudas, á Washington no pensan en res més que en la missió de mister Jhon.

—¡Ab quina alegría haurán rebut la nostra declaració!—diuen Mac-Kinley.

—Y tal!—contesta mister Sherman:—de segur que per conducto de 'n Jhon ens envían un regalo.

—Potser sí!—replica mister Day.—¿Qué 'ns deurán regalar?

—Una caixa de puros de la Vuelta de Abajo.

—O una dotzena de cocos ab una dedicatoria alusiva, verbigracia: «A la terra del tocino, la patria del cacao...»

fent vell, se li ha girat la cosa, y avuy totas se li tornan llocas.

Ultimament va pujar al poder per acabar á tota costa ab la insurrecció de Cuba, y la insurrecció cubana se li transforma en una guerra internacional.

Y á pesar de tot diu que no ha fracassat, y que 'ls espanyols tenim lo deber de agruparnos al seu alreedor, si volém salvar á la patria en perill.

¡Bonicas se van posant las cosas porque 'ls espanyols haguém de tenir per bandera nacional un gran tupé!...

Haventse estrellat lo Papa Lleó XII en sas tentativas per evitar la guerra entre 'ls Estats Units y Espanya, ara diu que pensa dedicarse á procurar que sigan lo menos desastrosas possibles las conseqüencias del rompiment.

Com fins ara ha probat que tenia molt mala ma, millor será que 'ns deixi estar.

Li haurém d' envíá un mensatge dihentli en termes ben rodons:

—Lleó, per Deu y la Verge, no 'ns rompís las oracions!...

Es molt curiós. Mentres s' estava prenent la resolució de declarar la guerra á Espanya, la Cámara y 'l Senat yankees acordaren un vot de gracias al comandant del Maine, pel valor, la serenitat y l' heroisme de que va donar mostrat durant la catástrofe.

Tothom sab que al ocorre la catástrofe 'l comandant del Maine 's trobava á bordo de un trasatlántich mercant fent la gran xirinola del sigle.

Es á dir, en lo mateix estat en que 's trobarían sens dupte, 'ls representants y senadors jingos al pendre l' acort de felicitarlo.

Perque tractantantse d' ells, es alló, ¿sabéu? «Entre borrachos anda el juego...»

No fa pas molts días qu' en Moret deya:

—Yo todavía confío. Las potencias no han dicho aún su última palabra.

Verdaderament, no l' han dita encare; pero lo mateix té.

Sr. Moret, ¿vol saber quina será l' última paraula que dirán las potencias?

Com si la sentís.

Li dirán:—¡Vaja, noy, desat, qu' ets un bútxara!

A un polissón li preguntavan:

—Voldria saber per qué heu de clavar garrotadas als que van pel carrer, donant lo crit de: ¡Visca Espanya!...

Y ell va respondre:

—Ara ho sabrás per qué: com que per nosaltres Espanya es morta, no podém tolerar que niugú vagi pel mon dihent mentidas.

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª KARADÁ.—Ta-ram ba-na.
- 2.ª ANAGRAMA.—Tajo—Jota.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—Margarita de Borgoña.
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Camilo.
- 5.ª GEROGLÍFICH.—Per ciclos los ciclistas.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans D. Ferrer, Un Pèrit Mecànich, J. P. Busquillas, Gonnella poètic, Nasi, Rossendo Coll, Noy de fora, Artagnan, A. R. M., y J. de Vilostre.—Lo que ens envian aquesta senmana no fa per casa.

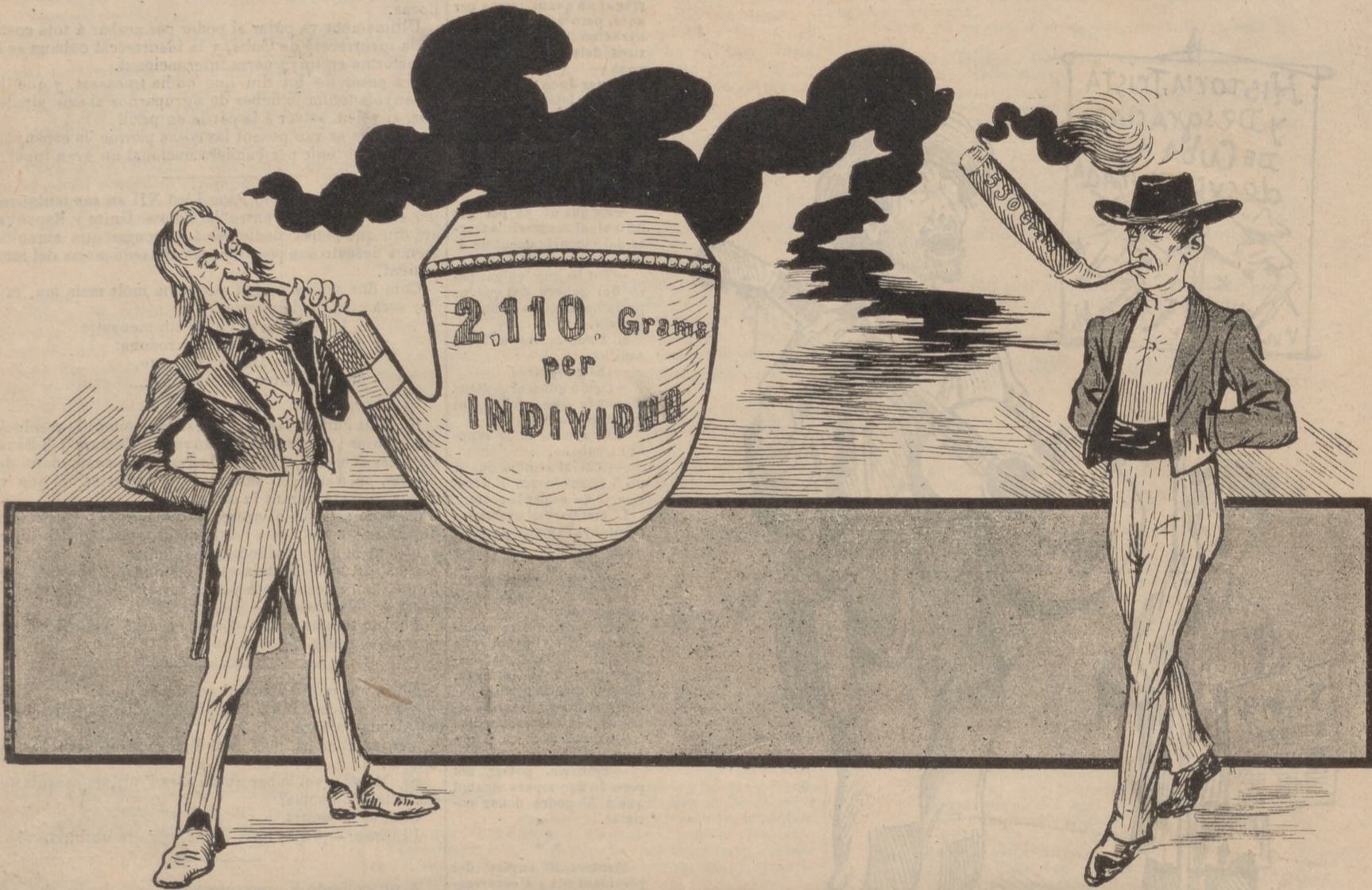
Ciudadans Joanet V., J. Sarevilo, Sisket Farré, R. Maticans, Joanet Novell, J. Romansos, J. Molas, Filin, J. Torrent y M., J. Pujol, Joan Aubert Manent, Antonet Roca C., Sisket D. Palla, Martin Gala, Rafael Homedes Mundo, R. Campins (de l' O.), J. M. de F., y Cunillet.—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá Epigramàtich: No podém aprofitar res de lo que 'ns remet: es molt fluix.—J. Más Abril: Del mateix mal peca la seva composició.—Emili Albert: Idem, idem.—Pere Alegre: Si no contestarem la carta á que refereix, señal que no la rebriam. Lo de aquesta senmana no 'ns fa pesa.—J. G. (Vilanova): Aquesta classe de consells no podém donarlos.—Montserrat: La composició que 'ns remet careix de condicions.—Almaseilla: L' assumptó de la seva y algunas cruetas de dicio la fan impublicable.—Rapevi: La de vosté es fluixa.—J. Santamaria Vinyals: Se tracta de un assumptó massa especial, y que fins resulta grotesch dispensi que no 'ns n' ocupem.—Cinet Cortel-li: La composició va bé.—Joan de la C. Ribera: Idem la de vosté.—Garibaldi: La de aque ta senmana está algo millor que las anteriors. Si 'ns ha de creure, no se la talli.—Un catòlich que canta las veritats: No 'ns agrada tractar aquesta mena de questions, y sobre tot en la forma en que vosté ho fa.—A. Maseras: La composició no 'ns serveix.—P. C. (Premià): Li agra him els datos, y 'ls guardarem per si 's fa necessari replicar.—Escolar: Procurarem aprofitarne alguna.—M. Carbo d' Alsina: Dat lo carácter grave que han pres los successos, lo seu mensatje es fluix.—Martori: Ja sab que tot lo que remeti será ben rebut.—Un ex-estudiant: Lo que 'ns remet no fila prou bé.—J. Plana: Lo sonet no es publicable: els estafers á qui 's dirigeix podrian querrellarse de injurias, y no volém enredos, al cap de vall per dirlos lo que totem sab que son, en una forma inconvenient.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

YANKÉES Y ESPANYOLS.-COMPARACIÓ ILUSTRADA

Lo qu' es com á fumar, ens guanyan.

Y com á beure, també.
Ara tocant al demés,
probarém á dret ó á tort

que no es el poble més fort
el que heu y fuma més.